

ТЕРИТОРИИТЕ С ОТРИЦАТЕЛНИ ЙОНИ НА ВЪЗДУХА – ПРЕДПОСТАВКА ЗА НОВА ТУРИСТИЧЕСКА ПРАКТИКА

ДОЦ. Д-Р ЛЮБЕН Д. ХРИСТОВ

ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО АГРОБИЗНЕС И РАЗВИТИЕ НА РЕГИОНИТЕ

THE AREAS WITH NEGATIVE IONS IN THE AIR – A PRECONDITION FOR A NEW TOURIST PRACTICE

ASSOC. PROF. LYUBEN HRISTOV, Ph.D.

UNIVERSITY OF AGRIBUSINESS AND RURAL DEVELOPMENT

Abstract

The present article discusses the negative ionic air – a precondition for a new tourist practice. An attempt was made to define the site of the ionic air in the country. On this basis, the aim of the work is to identify the opportunities for the use of areas with negative ions for alternative tourism practices of the country.

Key words: *open-air treatment, alternative forms of tourism*

Тенденцията на увеличаване броя на масовите туристи в света се утвърди в последните десетилетия. През 2012 година се очаква броят им да надхвърли над един милиард. Наред с това, в последните три десетилетия се очерта насока и трайно увеличаване на алтернативните туристически пътувания. Според прогнозите на Световната организация по туризъм се очаква в близко бъдеще всеки трети турист да реализира отдиха и възстановяването си чрез една от формите на алтернативните туристически практики. Тази съвременна тенденция е непосредствена рефлексия срещу масовизирането на туризма и настъпилите промени в социално-икономическите условия на страните. На основата на тези предпоставки се създадох условия за нови мотивационни решения за пътувания. Косвена подкрепа за това е и субективният стремеж за промяна на начина за почивка и в тази връзка ново ценностно възприемане и използване на природните ресурси. Търсенето на възможности за реализирането на алтернативна рекреация е пряко свързана в съвременното и с периодично променящите се парадигми и нагласи в обществото. Непосредствен израз за налагането на нови туристически практики е значимото диференциране на социално-

икономическите условия и свързаното с това присъствие на различни психологически типове хора. Една част от тях са психоцентриците, които търсят усамотението и без рисковите туристически практики. В противоположност на тях, апоцентриците са любознателни и търсят приключения и риск. Те са първопроходците в новите територии, очертаващи насоката за туристическото им развитие.

Всичко това формира и налага алтернативната туристическа практика като съвременен проблем, който трябва да бъде теоретично доизяснен. Това предопредели и целта на тази работа – определяне на териториите в страната на отрицателно йонизирания въздух и в тази връзка дефиниране на основанията и възможностите за използването им като една от формите на алтернативната рекреация. За изясняването на целта непосредствената задача е анализиране на стойностите на йонизирания въздух по територията на страната и разкриване на възможностите на част от използваните за йонизация на въздуха технически нововъведения.

Руският учен Ломоносов (XVIII в.) е първият, който изследва влиянието на заредения с електричество въздух върху човешкия организъм. Той провежда експерименти с електростатична машина и доказва, че въздухът по време на буря има особености и свойства, каквито се наблюдават при насищането му с електрически заряди от изкуствен произход.

Руската наука остава за дълъг период водеща в изследването на йонизацията на въздуха. Съществен е приносът на Александър Чижевски, който доказва ефекта на йоните с положителна и отрицателна полярност върху човешки организъм. Той изследва влиянието на поляризирания въздух и върху животински

и растителни видове. Въз основа на това, Александър Чижевски извежда, че йонизираният въздух и преди всичко, отрицателните йони са в състояние да допринесат за възстановяването на жизнените сили на човека. Вдишването на естествено формирани отрицателни йони е в основата, за да се преодолее хроничния стрес, безсъницата, депресиите или умората. Специфичен ефект от естествената йонизация на въздуха се наблюдава и след възстановяване на разстройства на нервната система, като тревога, паника и безпокойство, както и нормализиране нивото на серотонин в организма. Йонизираният въздух е способен да подобрява състоянието на пациентите със сърдечносъдови заболявания, стенокардии, туберкулоза (в начален стадий), язва на стомаха и астма. Отрицателните аеройони отлично подсушават рани и изгаряния и са незаменима профилактика на ангините, мигрените, нервните разстройства, безсънието и даже обикновената раздразнителност.

Под въздействието на електричество във въздуха протича преразпределение на електроните около атомите на кислорода. Атом, който загубва един или няколко електрона, е положителен йон. А атом, който присъединява към себе си един или няколко електрона – отрицателен. Отрицателните йони са невидим скафандър, който осигурява една безопасна зона за дишане. Чрез тях се елиминират вирусите и бактериите, които предизвикват алергените. Последните научни експерименти доказват, че в помещения с изкуствено йонизиран въздух човек се съсредоточава по-лесно, чувства се по-добре и много по-бавно се уморява.

„Йонният глад” може да има различни негативни въздействия върху човешкия организъм. Тази връзка е забелязана от различни учени, които са предложили създаването на изкуствени йонизатори. Те могат да се ползват в ежедневната обитаема среда от човека. Принципът на действие на тези апарати е изкуствено пресъздаване на условия, наподобяващи естествената среда.

Съвременните йонизатори са в състояние да акумулират праха и болестотворните бактерии във въздуха на пространство от 1000 кв.м. Произвеждат се и малки йонизатори, предназначени за автомобили. За преодоляване на „йонния глад” се предлагат и джобни йонизатори. Те са в състояние също да създадат малка, но безопасна зона за дишане. Съществен недостатък на всички, създадени от

човека йонизатори е кратковременното им използване.

Естествената защита срещу „йонния глад” в домашните условия може да се реализира и без използване на специална техника. Най-лекият начин е чрез често проветряване. Овлажняването на въздуха също е предпоставка за насищането с отрицателни йони на въздуха. При отсъствието на специален овлажнител за поддържане на биокомфорт с относителна влажност 60 %, е възможно да се пуска на силна струя вода от чешмите. За да има увеличаване на отрицателните йони, е необходимо да се изключват всички електрически уреди.

Направените изследвания по територията на България показват, че най-йонизиран е въздухът в района на водопадите. Измерените стойности на отрицателните йони, край тях е 50 000 на куб. см, което им отрежда първо място сред местата в страната. Като се има предвид, че в страната има над 30 водопада с височина над 30 м, всички те са потенциалните места за използването им за алтернативна туристическа практика.

В планините на страната стойностите на отрицателните йони във въздуха е от 8 000 до 12 000 на куб. см. В някои от планинските територии, които имат фуниевидна форма на релефа, се създават допълнителни предпоставки за възходящо или низходящо движение на въздуха, което е резултат от промяната на атмосферното налягане през денонощието. Такива територии имат естествено йонизиран въздух. В страната те не са много. Засега са установени районите на местността Копитото край София, районът на гр. Сандански, с. Падала – намиращо се на 10 км от Рилския манастир и с. Полковник Серафимово, област Смолян.

Отрицателните йони се образуват и след буря. Процесът на тяхното възникване е аеройонизация, а практическото им използване - аеройона терапия.

Днес се използват и понятията “тежки” и “леки” аеройони. Всъщност йоните могат да присъединяват към себе си неутрални молекули. Когато те са молекули на газ, се получава лек аеройон, ако са на течност или на твърдо вещество – тежък аеройон. Тежки йони са присъединените молекули на праха, ръждата, дима и промишлените изпарения. Обикновено тези йони се отлагат на повърхността на окръжаващите ги предмети, а в най-лошия случай – върху слюзестата обвивка на дихателните пътища. Леките

аеройони участват в газообмена, влизат в кръвта и влияят на клетъчния метаболизъм.

На морския бряг естествената йонизация на въздуха е средно 4 000 отрицателни йони на куб. см. Макар и неценностно определяно, това е използвано при туристическите пътувания до 20-те години на миналия век. Днес на тази естествена йонизация продължава да не ѝ се отдава значение от масовите туристи и в тази връзка да не е основа за мотивиране на пътуванията за тях. Стойностите на отрицателните йони в атмосферата се увеличават край фонтаните и изворите. Наситеността на атмосферата край тях достига до 4 000 отрицателни йони на куб. см.

Малките селища и прилежащите им територии имат естествени отрицателни йони между 500 и 1 200 на куб. см. За сравнение градската среда има естествена йонизация между 100 и 500 на куб. см. Подобна и дори по-малка е концентрацията на йони в аудиториите, когато заетостта им е над 10 часа. Именно това води до умора, разсеяност и липса на концентрация на двете страни – преподаващ и обучаващи се. Наред с разнообразните природни ландшафти, в състояние да увеличат отрицателните йони във въздуха са и някои от растителните видове. Иглолистните растителни видове са водещи в този естествен процес. Установени са високи норми на отрицателни йони в ареала на високопланинските видове – бор, ела и кедр, както и виреещата в градски условия,

вечно зелена туя. От градинските растения здравецът произвежда най-голямо количество отрицателни йони. В тази връзка, той може да се отглежда и като част от интериора на всяка обитаема сграда.

Естественото йонизиране на въздуха се използва в практиките на йогите - за хармонизиране на дишането и в тази връзка възстановяването на част от жизнените сили. Последователите на даоизма, главно в Китай, са предавали познанията за йонизацията на въздуха, като ключ към физическото здраве и дълголетие, към постигане на хармония между душата и тялото.

Изхождайки от факта, че съвременният човек прекарва значителна част от живота си в урбанизирана среда, той постепенно губи съпротивителните сили на организма си. Необходимостта от запазване на естественото равновесие преориентира част от съвременниците към преоткриване на естествените територии с високи стойности на отрицателните йони. Япония е страната, която ревностно насочва туристите си към територии с естествена йонизация на въздуха. Днес, по света се използват различни подходи и практики за възстановяването на жизнените сили и укрепване на здравето на човека. Една от перспективните е използването на териториите в нашата страна с естествена йонизация на въздуха за включването им в разнообразните форми на алтернативната туристическа практика.